

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента
Орловської Ірини Григорівни на дисертацію Одуха Михайла
Васильовича на тему: «Публічне адміністрування публічних закупівель
в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних
наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Актуальність обраної теми дисертації. Публічні закупівлі є важливим аспектом економічної політики, оскільки вони забезпечують ефективне використання державних ресурсів, сприяють розвитку ринку та підвищують прозорість у використанні публічних коштів.

Централізовані закупівлі дозволяють об'єднати попит на товари, роботи та послуги (від будівництва і ремонту до постачання медичного обладнання, комп'ютерів, транспорту, послуги з управління тощо) від різних органів публічного адміністрування, що стимулюватиме конкуренцію серед постачальників та вестиме до формування кращих цін та умов. Водночас централізовані та прозорі публічні закупівлі роблять процес більш підконтрольним, що ускладнює корупційні схеми та зловживання публічними коштами, що, у свою чергу, сприяє підвищенню довіри громадян до дій влади та ефективного використання їхніх податків, особливо під час дії правового режиму воєнного стану.

Вищенаведене в комплексі обґрунтовує актуальність та своєчасність вибраної дисертантом теми. На користь актуальності та своєчасності обраної теми дослідження свідчить також і та обставина, що розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2024 р. № 76-р було схвалено Стратегію реформування системи публічних закупівель на 2024—2026 роки та затверджено операційний план її реалізації у 2024—2025 роках. Водночас комплексно концептуальні питання теорії і практики дисертації на тему «Публічне адміністрування публічних закупівель в Україні» ще не

досліджувалися так глибоко в площині оцінки результативності вже проробленої роботи та удосконалення системи публічних закупівель для досягнення оптимальної моделі розвитку та функціонування національної економіки України. За своїм масштабом, проблемністю, суспільною та науковою значимістю обрана тема дослідження цілком відповідає проблематиці кандидатської дисертації зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Стратегії реформування системи публічних закупівель (“дорожню карту”), яка схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 175-р., Стратегії інформаційної безпеки, яка Затверджена Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685, Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024-2026 роки та затвердження операційного плану її реалізації у 2024-2025 роках, яка схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2024 р. № 76-р, Концепції реформування закупівель лікарських засобів та медичних виробів, допоміжних засобів, інших товарів медичного призначення, що схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 р. № 582-р. Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390).

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, сформованих у дисертації, визначаються тим, що вони базуються на опрацюванні досить складної системи вітчизняних та міжнародних актів, складність яких зумовлена їхньою не систематизованістю. В умовах реформи публічних закупівель сформовані в результаті дослідження дисертантом висновки та рекомендації підтверджені

науковими доказами, є достатньо аргументованими і у своїй більшості є переконливими.

У роботі чітко сформована об'єктно-предметна визначеність, а також вдало виявлені основні комплексні підходи до визначення мети та завдань дослідження, що свідчить про авторський підхід до реалізації наукового пошуку: удосконалено публічне адміністрування публічних закупівель в Україні на доктринальному засадничому та законодавчому рівнях, що включає розробку нових законодавчих ініціатив, впровадження інноваційних механізмів та інститутів, розвиток інституційної спроможності, централізацію закупівель, підвищення прозорості та ефективності витрачання публічних коштів, а також гармонізацію національного законодавства з європейським для забезпечення національної безпеки та відповідності сучасним потребам прозорості, ефективності та справедливості публічних закупівель.

Робота в цілому є структурованою та логічно сформованою, мета та поставлені до розкриття завдання знаходяться в єдності, а також репрезентують наукову новизну та актуальність проблеми.

Окремої уваги заслуговує апробація результатів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення та висновки були оприлюднені здобувачем на двох міжнародних науково-практичних конференціях: «Актуальні питання адміністративного, морського і космічного права в умовах протидії коронавірусу COVID19» (м. Київ, 24 квітня 2020 р.), «Правові парадигми XXI століття: людина, держава, гуманізм, безпека» (м. Київ, 15 листопада 2022 р.).

Наукове та практичне значення роботи. Теоретичну цінність роботи складає система висновків, наданих рекомендацій та концепцій, які сформовані особисто здобувачем, а практичну цінність дисертаційного дослідження відображають результати їхнього впровадження. Про це свідчать викладені у вступі та трьох розділах основної частини роботи

положення, які відповідають заявленій проблематиці та стосуються як постановки теми в цілому, так і окремих її складових.

У роботі наведено нове розв'язання наукового завдання стосовно розкриття змісту й сутності публічного адміністрування публічних закупівель на сучасному етапі розвитку українського суспільства та держави Україна.

Сформовані та обґрунтовані в дисертації положення, висновки і пропозиції використовуються й можуть бути використані в: 1) науково-дослідній сфері – для подальшого вивчення особливостей та сутності публічного адміністрування публічних закупівель в Україні (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права); 2) у практичній діяльності – для удосконалення практичної діяльності при участі в електронних публічних торгах (акт впровадження ТОВ Саєнс енд Спейс»; 3) у освітньому процесі – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права» (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Наукова новизна одержаних результатів, які виносяться на захист полягає в тому, що дисертація є одним з перших комплексних досліджень у науці адміністративного права, що системно та послідовно розкриває засади, зміст і сутність публічного адміністрування публічних закупівель в Україні. До числа найвагомійших наукових положень як результатів дисертаційної роботи можна віднести наступні:

- вперше здійснено узагальнення досвіду публічного адміністрування публічних закупівель в Португалії, який характеризується загальними тенденціями, які існують в Європейському Союзі та спеціальним національним законодавством на високого рівні у формі Закону від 21 травня 2021 р. № 30, який встановлює спеціальні норми права для публічних закупівель, визначає, що ключовим адміністративним органом в цій сфері є Незалежна комісія публічних закупівель, яка здійснює супровод та контроль за процедурою публічних закупівель, та відповідного підзаконного нормативно-правового акту (Постанову уряду Португалії від 25 жовтня 2023

року № 318) що уточнює та деталізує законодавчі норми у сфері електронного врядування публічних контрактів через національний портал «BASE»;

- удосконалено публічне адміністрування публічних закупівель в Україні на доктринальному засадничому та законодавчому рівнях, що включає розробку нових законодавчих ініціатив, впровадження інноваційних механізмів та інститутів, розвиток інституційної спроможності, централізацію закупівель, підвищення прозорості та ефективності витрачання публічних коштів, а також гармонізацію національного законодавства з європейським для забезпечення національної безпеки та відповідності сучасним потребам прозорості, ефективності та справедливості публічних закупівель;

- отримали подальшого розвитку наукові положення щодо адміністративно-правового статусу адміністративних органів, що займаються публічними закупівлями в Україні, визначачи їх загальне і спеціальні місце в системі органів публічної влади, розкриваючи повноваження щодо організації ефективних і прозорих тендерних процедур, законного, справедливого та ефективного визначення переможця, контролю за дотриманням законодавства, міжнародне співробітництво, а також надання консультацій і розробку навчальних програм.

Перспективними вбачаються також й інші пропозиції здобувача. Роботі притаманна якісна наукова новизна, порушено ряд неосвітлених вітчизняною адміністративною наукою проблем, вирішення яких дозволить ефективніше забезпечувати публічні закупівлі в Україні.

Висновки дисертації є цілісними, логічними та обґрунтованими, відповідають меті за завданням дослідження та містять важливі теоретичні положення щодо вдосконалення публічного адміністрування публічних закупівель в Україні.

Дискусійні положення дисертаційної роботи. У цілому, високо оцінюючи дисертаційну роботу, доцільно зазначити, що окремі її положення носять дискусійний характер і потребують уточнення.

1. Потребує уточнення сформований у науковій новизні «вузький» доктринальний підхід до наукового розуміння адміністративної процедури публічних закупівель, зокрема, в аспекті відмежування його від «широкого правозастосовного алгоритму».

2. Спірним є твердження здобувача, що «історія публічних закупівель в Україні починається з 1988 року». Крім того, не доречним в дисертація був аналіз корупційних фактів, фігурантами яких були високопосадовців періоду дев'яностих років ХХ століття (підрозділ 1.1.).

3. Не повним є третє узагальнення висновків до розділу першого щодо змісту публічного адміністрування публічних закупівель, який на думку здобувача складається з розміщенні тендеру на закупівлю товарів, робіт, або послуг на офіційному інтернет сайті «Prozorro» та проведенні електронних торгів на економічно сприятливих умовах для фізичних осіб, фізичних осіб підприємців чи юридичних осіб (С. 67-68). Так як до його змісту відносяться адміністративні процедури та судове оскарження результатів електронних торгів.

4. На С. 92-97 аналізується юридична природа громадського контролю у сфері публічних закупівель та розкриваються позитивні його якості. Виникає питання чи існують негативні сторони у теорії та практиці здійснення громадського контролю в аналізованій сфері?

Загальний висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам МОН України. Зміст дисертаційного дослідження висвітлено досить повно, виклад запропонованих у праці положень базується на ґрунтовному опрацюванні наукових джерел з проблематики дисертаційного дослідження. Аналіз дисертаційної роботи дає підстави дійти висновку про те, що дисертація Одуха Михайла Васильовича на тему «Публічне адміністрування публічних закупівель в Україні» є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке вирішує конкретне наукове завдання та має істотне значення для розвитку науки та практики діяльності публічних адміністрацій.

Враховуючи викладене, дисертація Одуха Михайла Васильовича на тему «Публічне адміністрування публічних закупівель в Україні», подана до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, є самостійним, завершеним науковим дослідженням та відповідає встановленим вимогам МОН, а її автор – Одуха Михайло Васильович заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

**Керівник управління соціального діалогу
та колективно-договірного регулювання
апарату Федерації профспілок України,
кандидат юридичних наук, доцент**

І. Г. Орловська

Журтис Орловської І. Г. завідує

*Інспектор
з кадрів*

Бодак О.В.